

Hol épüljön a Nemzeti Stadion?

A Nemzeti Stadion kérdése az elmúlt esztendőben fokozatosan az érdeklődés előterébe lépett. Széles társadalmi rétegek megmozdulását eredményezte. Stadionbizottságok alakultak, sport- és építészeti szakértők nyilatkozatai láttak napvilágot. Azonban úgy a főváros, mint az állam illetékes tényezői hallgatásba burkolóztak, amíg a »Független Budapest« 1935 július 3-án megjelent cikke mint befejezett tény állította, hogy a főváros a Nemzeti Stadion elhelyezésére vonatkozó terveket az állandó evezőspálya létesítése és az újpesti Szűnyog-sziget környékének rendezésével kapcsolatban ihetőleg a pesti Dunaparton kívánja megvalósítani. Ennek dacára az utóbbi hetekben az illetékes faktorok újabb terveiről sutognak a sport berkeiben.

Nem ismerjük azon döntőjelentőségű szempontokat, melyek ezen elhatározásokat szülik, az azonban kétségtelen, hogy a felépítendő Nemzeti Stadion a magyar sportkultúrának egyik jelentős állomását kell, hogy jelentse. Megvalósítása oly megoldást kíván, mely minden igényt kielégít, de ugyanakkor számol országunk gazdasági helyzetével.

Vitán felül áll, hogy a Nemzeti Stadion a főváros oly pontján építendő fel, mely *sportszempontból a legmegfelelőbb, a közlekedés a legtökéletesebb és pénzügyi szempontból is megoldható.*

Csupán ezen említett tényezők helyes és tárgyilagos mérlegelése, mely építészeti, városrendészeti, sport és pénzügyi szakértők bevonásával történhetik meg, vezethet tökéletes eredményre.

Részemről csak *általánosságban* kívánok e tárgyhoz hozzászólni és oly tényeket kiemelni, melynek jogosságát tárgyilagos bírálat kétségbe nem vonhatja.

Sportszempontból a Nemzeti Stadionnak oly helyen kell felépülnie, ahol a természet és az egészségügyi viszonyok a legkifogástalanabbat nyújtják. Tekintve, hogy a Budapesten uralkodó szél északnyugati irányú, a kiválasztandó terület csak a főváros északi felében terülhet el, ott, ahova a város füstje, korma el nem juthat. Erre a helyre alkalmasabbat Óbuda környékénél nem találhatunk. Úgy az aranyhegyi lejtőnek, mint az óbudai hajógyári szigetnek már természeti adottsága is lényeges előnyt biztosít a többi szóbjárható területek felett. Gyönyörűbb környezet, megfelelőbb hely a Nemzeti Stadion részére, mint a pilisi hegyek koszorúja és a Duna közti rész, el sem képzelhető. A tiszta levegő, a kristályos megfelelő hőmérsékletű és mennyiségű víz, melyet a Rómaifürdő forrásai szolgáltatnak, a stadionnál nélkülözhetetlen sporthigiénia szempontjából is a legtökéletesebbet nyújtják. E tekintetben messze felette áll azon elgondolásoknak, ahol a stadion levegőjét az újpesti börgyárak, a rákosi por, vagy a város füstje szennyezi be. További tagadhatatlan előnye e területnek, hogy alkalmas az összes sportágak befogadására. Az atletika mellett a vízisportok is helyet találnak, sőt a vitorlázó-repülésnek is megfelelő környezet és terület áll rendelkezésére.

A sport és higiénia ezen nélkülözhetetlen követelményei mellett a stadion vitális kérdései közé tartozik a közlekedés megoldása is. Megfelelő utaknak és közlekedési eszközöknek kell a stadionba áramló és onnan visszatérő tömegek rendelkezésére állani. Bizonyos, hogy a közlekedés annál tökéletesebb, minél inkább lehetséges a kiépítendő úthálózatot a kívánt cél szolgálataiba állítani. Erre alkalmasabb területet Óbuda határánál, dacára a számos oldalról hangzott ellenvetéseknek, alig találhatunk, különösen most, amikor a küszöbön álló rendezéssel kapcsolatban minden kívánság a legkönnyebben, legtökéletesebben megoldható lenne.

Különösképpen csupán két körülményt óhajtok kiemelni:

az egyik, hogy a jelzett terület a modern közlekedési eszközök mindegyikével megközelíthető. Villamos, vasút, autó, sőt víziút áll rendelkezésre,

a másik pedig, hogy a felépítendő stadion a bécs—budapesti nemzetközi autótűt között fekszen. Ennek jelentősége pedig idegenforgalmi szempontból bővebb magyarázatra nem szorul.

Ami mármost a költségeket illeti, tagadhatatlan előnyt jelent, ha a stadion oly területen épül fel, melyet az állam, vagy a főváros ingyen bocsát rendelkezésre. Ez az előny azonban csak látszólagos ott, ahol nagyobb értékű telkek felajánlásáról van szó, mert drága területeket erre a célra felhasználni nem szabad akkor, amikor aránylag olcsóbb és megfelelőbb hely áll rendelkezésünkre. Így a hajógyárszigeti tervnél az államnak csupán a D. G. T.-vel régebben megszakított tárgyalások fonalát kell újból felvennie, melyek a mai kedvezőbb körülmények között eredményre vezethetnek. A másik: az aranyhegyi lejtőre tervezett megoldásnál pedig az eddig beérkezett adatok azt mutatják, hogy a szükséges terület igen olcsón kisajátítható és a környékbeli birtokosok áldozatkészsége folytán ez a költség is túlzottan megtérül. A szakértők véleménye szerint a hely technikai előnyeinel fogva még lényeges megtakarítás is volna elérhető.

Az elmondottakból tehát kitűnik, hogy nemcsak a sport és higiéniai követelmények tökéletessége, hanem az ország és a főváros jól felfogott érdekeit érintő gazdasági pénzügyi szempontok szükségszerűen azonos vidéket jelölik meg a felépítendő stadion számára, ahol a rómaiak már 2000 év előtt a sport csarnokát, az amphitheátrumot felépítették. E történelmi múltú vidék méltó kerete lenne annak a Nemzeti Stadionnak, mely hivatva lesz hirdetni nemzetünk alkotó géniuszát és küzdeni akarását.

Dr. Téri Miklós